

Praktijkvoorbeeld: Bestaande kaders zoals het ERK inzetten om stapsgewijs te werken aan leerdoelen

Kiest een leerder een leerdoel dat boven zijn taalniveau ligt? Dan werk je het best met een stapsgewijze leerlijn naar het doel toe. Bestaande kaders zoals het ERK, LASLLIAM of de opleidingsprofielen en leerplannen NT2 kunnen daarbij voor houvast en inspiratie zorgen.

Casus: Thomas is taalcoach. Hij begeleidt anderstaligen tijdens hun job of stage en helpt hen om de taal te leren die ze nodig hebben op de werkvloer. Eén van die cursisten is Nuri. Hij werkt als poetsmedewerker in een rusthuis in Vlaanderen en wil vooral graag gesprekken leren voeren met de bewoners. Vaak willen ze hem iets vragen of vertellen, maar hij vindt het moeilijk om hen te begrijpen en te antwoorden.

Het niveau in kaart brengen

Het leerdoel dat Nuri koos, sluit aan bij het NT2-leerdoel 'Praten met een klant' (onder werk / werken met klanten / contact met klanten). In de werkcontext van Nuri zit dat doel volgens Thomas op een vrij hoog niveau. Veel bejaarde bewoners spreken immers geen standaardtaal en horen niet meer goed. In de meeste situaties kunnen ze dus niet de 'welwillende gesprekspartner' zijn die het ERK beschrijft op het A-niveau. Als beginnende leerder heeft Nuri die ondersteuning (zorgvuldig en langzaam geformuleerde standaardtaal met de nodige herhaling en formulering) echter wel nog nodig. Er zit dus een kloof tussen zijn taalniveau en het niveau dat nodig is om het gekozen leerdoel te bereiken. Maar dat betekent niet dat Nuri en Thomas nog niet kunnen beginnen met naar dat doel toe te werken.

Het niveau in kaart brengen

Thomas bespreekt samen met Nuri hoe ze het leerdoel kunnen opdelen in stappen. Inspiratie om die stappen in te vullen, aangepast aan het taalniveau van Nuri en met stijgende moeilijkheidsgraad, vindt Thomas in de verschillende schalen van het ERK.

Zo spreken ze af dat ze eerst enkele standaardzinnen zullen oefenen, bijvoorbeeld om de bewoners te begroeten, om een eenvoudig gesprek op te starten ('Mooie foto, Gaston! Is dat je zoon?') of om iets te zeggen over het weer. Ter ondersteuning daarvan zal Thomas ook wat relevante online oefeningen zoeken voor tussendoor, bijvoorbeeld uitspraakoefeningen en oefeningen rond basiswoordenschat (het weer, meubels en voorwerpen in de kamer, familie, ...). Verder zal Nuri in het begin zeker ook leren hoe hij een collega om hulp kan vragen bij situaties waarin hij echt (nog) niet begrijpt wat een bewoner zegt of vraagt.

Daarna zullen ze werken aan het begrijpen van veel voorkomende vragen en uitspraken van bewoners, eerst in standaardtaal, maar dan ook in de regionale variant (via audio-opnames en filmpjes). Dat zullen ze aanvullen met spreekopdrachten in de praktijk, eerst heel eenvoudige standaardgesprekjes met duidelijk verstaanbare bewoners, en dan in iets meer uitdagende en minder voorspelbare gespreksituaties.

Deze aanpak om te vertrekken vanuit een functioneel einddoel en dat doel stapsgewijs op te splitsen in kleinere taken en oefeningen, wordt ook wel *Backwards planning* genoemd (LASLLIAM, CoE, 2022). De verschillende stappen van die 'achterwaartse' planning helpen om de onderliggende competenties en vaardigheden op te bouwen die nodig zijn om het einddoel in de praktijk te brengen in een levensechte situatie. Achterwaarts plannen is dan ook een krachtige manier om leeractiviteiten op maat te ontwikkelen, aangepast aan zowel de leervragen als het niveau van de leerder.